

« سپهر »

مبصر گروه مطبوعاتی " نهضت آینده افغانستان "

کابوس نظامیگران پاکستانی

روز سه شنبه ۳ نوامبر ۲۰۰۷ جنرال پرویز مشرف رییس جمهور پاکستان در آن کشور " حالت فوق العاده " اعلام نمود، بلا فاصله افتخار چودری محمد رییس دادگاه عالی پاکستان اعلام " حالت فوق العاده " را غیر قانونی خواند.

به تعقیب آن، تلویزیون دولتی پاکستان اعلام داشت که " اجرای قانون اساسی کشور به حالت تعلیق در آمده است و افتخار چودری محمد رییس دادگاه عالی پاکستان که اعلام " حالت فوق العاده " را غیر قانونی خوانده بود از کار برکنار شده است ".

با بمیان آمدن حالت جدید، پاکستان وارد مرحله دیگری سیاسی - نظامی خویش گردید و تمام انتظاراتی را که امریکا و متحدین غربی آن در رابطه به بوجود آوردن یک حکومت حد اقل غیر نظامی ایجاد نموده بودند نقش بر آب شد .

اعلام وضعیت فوق العاده در پاکستان کاملاً قابل پیشبینی بود ، بسیاری از تحولات ماه های اخیر در هرم قدرت در آن کشور حاکی از آن بود که جنرالهای نظامی حاکم در آن کشور " حکومت نظامی " را اعلام میدارند .

چه دولت آمریکا ظاهراً امید وار بود که " جنرال مشرف " و تیم همکارش (حزب حاکم مسلم لیک شاخهٔ قاعد اعظم) را با حمایت نسبی مردمی خانم بوتو و حزب مردم (بیشتر تقویت کند و موقف موصوف را در برابر احزاب اسلامی و سایر احزاب و نیرو های مخالف تثبیت بدارد و به همین منظور خانم بوتو وارد صحنهٔ فعال سیاسی داخل و خارجی گردید ولی از همان آغاز ناکامی این برنامه روشن بود.

تحلیلگران مسایل مربوط به پاکستان دلایل احتمالی اعلام وضعیت فوق العاده در پاکستان را عمدتاً اعلام رای دادگاه عالی در مخالفت با " جنرال مشرف " در خصوص انتخابات ۶ اکتبر ۲۰۰۷ ، وضعیت سیاسی - نظامی در ساحات ایالت سرحد و مناطق قبایل "آزاد"، عدم " موفقیت " ارتش ۹۰ هزار نفری مجهز و مدرن پاکستان در برابر حملات نظامی تند رو های اسلامی و سران قبایل و مخالفت دادگاه عالی پاکستان در برابر فرمان " مصالحهٔ ملی " که از طرف جنرال مشرف صادر گردیده و بر اساس آن موانع قانونی بازگشت خانم بوتو به کشورش رفع گردیده می پندارند.

اقای "جنرال مشرف " در سخنرانی تلویزیونی خویش تلاش نمود تا دلیل عمدهٔ این اقدام جنرالهای نظامی حاکم را بطور کلی بر قراری " دموکراسی " در پاکستان و مشکلاتی را که مخالفان ایجاد کرده اند نشان دهد. موصوف گفت:

" کشورش وارد نقطهٔ خطر ناک و بحرانی شده، پاکستان دارد قربانی بحران داخلی میگردد، عامل اساسی این اقدام وضع داخلی است ، اگر بموقع اقدام نشود تمامیت ارضی پاکستان در خطر است " .

از نخستین ساعات اعلام " حالت فوق العاده " که در ماهیت خود اعلام برقراری حکومت نظامی است فعالین سیاسی احزاب، نهادهای و حلقات دموکرات و مترقی، نهادهای قضایی و حقوقی و سازمانهای اجتماعی ضدیت و نارضایتی خویش را ابراز و اعلام مقام نمودند. روز دوشنبه حدود دو هزار وکیل و حقوقدانان پاکستان برای اعتراض به عزل قضات عالی کشور و سایر قضات ارشد دستگاه قضایی و اعمال محدودیت بر قوه قضایی با وجود اختناق و پیگرد شدید در شهر لاهور تجمع کردند ولی این تجمع بوسیله نیروهای نظامی ویژه سرکوب گردیدند، بر اساس گزارشات شاهدان عینی در این حادثه تعدادی مجروح و اجتماع کننده گان بازداشت شده اند .

رسانه های خبری به نقل از منابع پولیس و وزارت عدلیه (دادگستری) پاکستان گزارش داده اند که در ۴۸ ساعت بعد از برقراری حالت فوق العاده حدود ۱۵۰۰ نفر از فعالین سیاسی در سراسر پاکستان بازداشت شده اند که قضات عالی، رهبران و فعالان اتحادیه های حقوق دانان، فعالان سازمانهای حقوق بشر، رهبران احزاب سیاسی، شخصیت های مستقل اجتماعی ، رهبران قومی در میان بازداشت شده گان اند.

کانال های خبری پاکستان که مخاطبان گسترده دارند از بخش اخبار داخل کشور منع شده اند و نشر روزنامه های غیر دولتی در حالت تعلیق قرار داده شده است و دست کم یک روزنامه هدف حمله پولیس قرار گرفته و مدیر مسؤول و کارکنان آن بازداشت گردیده.

شبکه خبری بی بی سی به نقل از الیاس خان خبرنگار خویش در سرویس خبری ۵ نوامبر ۲۰۰۷ خویش گزارش داد که: " وکیل های که در تظاهراتی که

در کراچی شعار های ضد مشرف سر داده بودند کشان ، کشان بداخل اتومبیل (موتر) های پولیس حمل شدند."

" حزب جماعت اسلامی " اعلام کرد که قاضی حسین احمد رهبر آن حزب و صدها تن از اعضای آن تحت باز داشت خانه گی قرار گرفته اند . همچنان فعالان سیکولار پشتون به شمول محمد خان اچکزی ، اسفندیار ولی رهبران عوامی نشنل پارٹی و پشتونخواه پارٹی دستگیر شده اند.

از گزارشات مطبوعاتی، و فعالیت های که در عقب صحنه وجود دارد استنباط میگردد که " جنرالهای پاکستانی " تحت فشار جدید جامعه بین المللی و کشور های بزرگ جهانی قرار دارند . بعد از سه روز جورج بوش از جنرال مشرف خواسته به وضعیت فوق العاده در کشور پایان دهند و از سمت خود به عنوان قوماندان ارتش کناره گیری کند و انتخابات را برگزار نماید.

ایالات متحده آمریکا مذاکرات خود با پاکستان در امور دفاعی را که قرار بود در این هفته انجام گیرد به تعلیق قرار داد است. خانم رایز وزیر خارجه آمریکا اعلام نمود که واشنگتن اکنون صدها ملیون دالر کمک که در سال برای پاکستان پرداخته میشود را بازنگری خواهند کرد.

بان کی مون، منشی عمومی سازمان ملل متحد، نگرانی عمیق خود را ابراز داشته و خواستار آزادی کلیه افراد بازداشت شده از زمان اعلام وضعیت فوق العاده شد.

هالند اولین کشوری غربی است که کمک به پاکستان را معلق کرد. انگلستان و اتحادیه اروپا نگرانی خود را از اعلام وضعیت فوق العاده در

پاکستان ابراز کردند و اتحادیه اروپا گفت که اعضای آن " در حال بررسی گام های احتمالی بیشتر است " .

نگرانی امریکا از وضع پاکستان اشکارا دیده میشود، امریکا در یک وضعیت دشوار قرار گرفته که چگونه در مقابل مشرف که سرمایه گذاری زیادی بالای آن نموده موضع بگیرد. اینکه آمریکا چه نوع گزینه جدید را اتخاذ خواهد نمود مربوط میگردد به چگونه گی انکشاف وضعیت جاری پاکستان، مسأله اساسی این است که تا چه اندازه مشرف بر اوضاع مسلط است، مشخص نیست که تحولات آینده چه چیزی را برای پاکستان رقم خواهد زد.

آنچه در رابطه به تاثیرات این وضع بر افغانستان عجالاً میتوان گفت اینکه، پاکستان طی دو دهه اخیر نه تنها یک کشور همسایه بلکه به عنوان یک کشور دخیل در سیاست گذاری افغانستان، بر وضعیت کنونی تاثیر گذار بوده و هر نوع تغییرات اساسی که در ساختار هرم قدرت در پاکستان بمیان آید بی تاثیر بالای افغانستان نخواهد بود .

با آنکه برخی معتقد اند که بر قراری " حالت فوق العاده " در موضعگیری حاکمان نظامی موجود آن کشور در برابر افغانستان " تغییری " اساسی و عمده به وجود نخواهد آورد ولی این رویداد به هیچ صورت برای مردم افغانستان خوشایند نیست . گر چه اهداف پنهان این اقدام هنوز کاملاً اشکار نگردیده اما این وضع باعث بد تر شدن اوضاع در افغانستان خواهد شد . با بر قراری " حالت فوق العاده " بدون تردید صلاحیت ها ، امکانات و ظرفیت های بیشتری در اختیار ارتش و دستگاه اطلاعاتی و استخباراتی پاکستان قرار میگیرد و در نتیجه راه را برای مداخله بیشتر پاکستان در افغانستان هموار تر میسازد . هرگاه وضع به طرف بی ثباتی بیشتر انکشاف

نماید در صورت متشنج شدن وضع در پاکستان ، افغانستان بنا بر داشتن مناسبات وسیع اقتصادی، تجارتي و روابط ترانزیتی بیشتر از هر کشور دیگر متضرر خواهد شد .

تصور ما این است که تمرکز قدرت بدست نظامیان با در نظر داشت نقش گسترده احزاب اسلامی در ماشین نظامی آرایش شده موجود به نفع احزاب اسلامی بنیادگرا تمام خواهد شد ، این احزاب و شبکه های مربوط آن امتیازات بیشتری را بدست خواهند آورد و تمایلات جنرالهای نظامی حاکم با گروه های طالبان و احزاب تند رو اسلامی و حلقات مسلح مخالف دولت افغانستان بیشتر خواهد شد و یکی از پی آمد های این حالت تشدید حملات تروریستی و مسلحانه خواهد بود . آنچه روشن است اینکه این حرکت در ماهیت خود یک نمایش قدرت توسط جنرالهای نظامی برای حفظ قدرت بدست نظامیان و گرفتن امتیازات بیشتر است.

www.ayenda.org